

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
2.Bhar.121/2025/21. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2025. október 9. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 2024. október hó 9. napján kelt 34.Bf.106/2024/12. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás tartamát 1-1 (egy-egy) évre enyhíti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozza meg.

A nyomozás során bűnjelként lefoglalt és a Salgótarjáni Járásbíróság Gazdasági Hivatalánál Bj. I/118/2023. szám alatt kezelt 1 db gereblye elkobzását mellőzi, a bűnjel lefoglalását megszünteti és azt tanú1 részére rendeli kiadni.

Az ítéltábla tájékoztatja a kiadott bűnjel átvételére jogosultat, hogy amennyiben a jogerős ítélet közlésétől számított 3 hónapon belül a kiadni rendelt dolgot nem veszi át, a dolog az állam tulajdonába kerül.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összege helyesen 20.550 (húszezer-ötszázötven) Ft.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban felmerült 24.730, - (huszonnégyezer-hétszázharminc) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Salgótarjáni Járásbíróság a 2024. április 9. napján kihirdetett 4.B.132/2023/32-I. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat az ellene a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő garázdaság büntette, valamint a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdése szerint minősülő testi sértés büntettének kísérlete miatt emelt vád alól – büntethetőséget kizáró okból – felmentette. Rendelkezett a bűnjelről és arról, hogy a felmerült bűnügyi költség az állam terhén marad.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. A vádlott és védője az ügydöntő határozatot annak kihirdetésekor tudomásul vette.

[3] Az ügyészi perorvoslat folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. október 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozott, 34.Bf.106/2024/12. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő garázdaság büntetében, valamint a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdése szerint minősülő testi sértés büntettének kísérletében. Ezért őt – halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt – 2 év fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, egyúttal megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett továbbá a nyomozás során lefoglalt gereblye elkobzásáról és a bűnügyi költség vádlott általi viseléséről.

[4] A másodfokú ítélet ellen Terhelt1 vádlott jogos védelem okán felmentése végett, míg a védő három munkanap fenntartását követően ugyancsak „a jogos védelem megállapítása érdekében”, valamint a másodfokú eljárásban keletkezett bűnügyi költség téves meghatározása, felkészülési díj megállapítása céljából jelentett be fellebbezést, a határozatot az ügyész tudomásul vette.

[5] A védő fellebbezésének írásbeli indokolása szerint a Balassagyarmat Törvényszék amikor Terhelt1 ügyében az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétes következtetésre jutott a jogos védelem kérdésében, figyelmen kívül hagyta, hogy a tényállás szerint nem jöhetett létre kölcsönös kihívás a támadó és a védekező vádlott között. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévedett amikor azt állapította meg, hogy tanúl és Terhelt1 között létrejött a kölcsönös kihívás.

[6] Az I. fokú bíróság az ítélet indokolásában kifejtette, hogy három ittas, illetve kábítószer hatása alatt álló személlyel szemben esélye sem volt védencének védekezni, figyelemmel arra, hogy a támadónál kés volt, a késsel fenyegetett és a településen köztudott volt, hogy a támadó nem félt használni is a kezében lévő kést. A vádlott ezért olyan "ajánlatot" tett tanúlnak, hogy megverekszik vele, de csak "egy az egyben", vagyis akkor, ha eldobja a kést. A támadó azonban nem dobta el a kést, így a kölcsönös kihívás sem jött létre. A késes támadás közvetlenül védence élete ellen is irányulhatott volna, annak elhárítására pedig ez volt az egyetlen lehetséges mód az adott helyzetben. Tévedett abban is a másodfokú bíróság, hogy a vádlott szabadon elhagyhatta volna a konfliktus helyszínét, mert felelős volt a társáért is, aki a vádlott barátjának a fia volt és aki szintén érintettje volt a jogtalan támadásnak és védence nem hagyhatta védelem nélkül.

[7] Az elsőfokú bíróság körütekintően járt el, és a tényállás alapján helyesen következtetett a jogos védelem megállapíthatóságára, ezért védenccé felmentését kérte, illetve indítványozta az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

[8] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.226/2025/3. számú átiratában a védelmi másodfellebbezéseket kizárólag a bűnügyi költségére vonatkozó ítéleti rendelkezés tekintetében tartotta alaposnak. Jelezte, hogy a fellebbezések elbírálása a Be. 621. § (2) bekezdése szerinti tanácsülés feltételei fennállnak, nyilvános ülés kitűzését nem kérte.

[9] Megállapította, hogy az első és a másodfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, a Salgótarjáni Járásbíróság mint elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az ügy megítélése szempontjából releváns bizonyítási eszközöket beszerezte, a bizonyítékokat ugyanakkor egyoldalúan és részben hiányosan értékelte, és indokolási kötelezettségének sem tett teljeskörűen eleget.

[10] A másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék az általa végzett teljeskörű felülbírálat eredményeként megállapítva, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdésének c) és d) pontjai alapján részben megalapozatlan, a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében szükséges intézkedéseket megtette, és a Be. 593. § (1) bekezdésének c) pontjában írt jogkörében eltérő tényállás megállapítását követően Terhelt1 vádlott büntetőjogi felelősségére vont következtetést.

[11] A másodfokú bíróság által eltérően megállapított történeti tényállás azonban az ügyész álláspont szerint még mindig részben megalapozatlan, amely a harmadfokú eljárásban a bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján – bizonyítás felvétele nélkül – orvosolható akként, hogy a 12060/496/2021. bü. számú lefoglalásról szóló jegyzőkönyv alapján az elkövetéshez használt gereblye tekintetében indokolt annak fizikai paramétereit (115 cm hosszú, 35 cm széles) is feltüntetni a tényállásban (másodfokú ítélet 132] pontja).

[12] A tényállás e kiegészítéssel már mindenben megalapozott, és harmadfokú eljárás során irányadó.

[13] A törvényszék indokolási kötelezettségét széleskörűen teljesítette. Ítéletében az iratok tartalmának megfelelően számba vette az elsőfokú bíróság által hiányosan értékelt bizonyítékokat, majd irathűen és a formállogika szabályainak megfelelően vezette le, hogy a terhelt bűnösségére miért vonható kétséget kizáró következtetés.

[14] A törvényszék az általa eltérően megállapított tényállásból okszerűen következtetett Terhelt1 vádlott bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is törvényes.

[15] Az irányadó tényállás alapján a vádlott előzetes szóváltást követően a korábban őt megtámadó tanúlot felszólította, hogy tegye le a kést, és egy az egyben verekedjenek meg, ezen a ponton pedig a vádlott is a jogtalanság talajára lépett. Eszerint helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy javára jogos védelem, mint büntethetőséget kizáró ok megállapításának nincs helye.

[16] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket a törvényszék kimerítően feltárta, és helyesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy Terhelt1 vádlottal szemben a büntetési célok kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabásával érhetők el. A terhelt ugyanis a többszörös visszaesői minőségét megalapozóan túl is büntetett előéletű, a jelen eljárásban terhére rótt bűncselekményeket a jogerős szabadságvesztés büntetésre ítélese után, még a végrehajtás megkezdése előtt, valamint kettő más büntetőeljárás hatálya alatt valósította meg. Mindezen tényezők a vádlott fokozott személyi társadalomra veszélyességét mutatják. A másodfokú bíróság által kiszabott, a középértéket el sem érő tartamú büntetés sokkal inkább méltányosnak, semmint eltúlzottnak tekinthető, így annak lényeges enyhítésére a fellebbviteli eljárásban – egyéb, eddigi bírói értékelési körbe nem vont tény vagy körülmény hiányában – törvényes alapot nem látott

[17] A másodfokú ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező egyes rendelkezései megváltoztatásra szorulnak. A bűneljegyzék 1. tétele alatti gereblyét a vádlott az elkövetéshez eszközül használta, amelyet – a bűncselekményről nem tudó és abban nem érintett – egyéb érdekelt2 cím10 szám alatti ingatlanán vette magához, vagyis az eszköz nem a vádlott tulajdonát képezte. Ilyen esetben pedig az elkobzás a Btk. 72. § (3) bekezdése értelmében kizárt. Tekintettel arra, hogy az eljárás során nem folyt bizonyítás a gereblye tulajdonosára nézve, és annak kiadására vonatkozóan megalapozott igényt senki sem jelentett be, a lefoglalt dolgot a lefoglalást szenvedő tanúl részére kell kiadni [Be. 321. § (3) bekezdése]. A Be. 321. § (5a) bekezdése alapján rendelkezni szükséges a dolog kiadásáról és átvételére vonatkozó felhívásról is.

[18] A bűnügyi költség körében a másodfokú bíróság a 2024. október 9. napján tartott nyilvános ülésen a kirendelt védő díját a 2 óra jelenlét után járó 14.000.-Ft-ban, valamint 3.750.-Ft útiköltségben, mindösszesen 17.750.-Ft-ban állapította meg. Helytállóan mutatott rá a védő, hogy részére a felkészülési díj megállapítása nem maradhatott volna el, e tekintetben a másodfokú ítélet [169] pontjában írt okfejtés – miszerint felkészülési díj megállapításának azért nincs helye, mert a védő részére a felkészülési díj minimumát meghaladó összeg már megállapításra került az elsőfokú eljárás során – téves.

[19] A pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII.27.) IM Rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 7. § (1) bekezdése szerint a kirendelt védőt az eljárási cselekményen való részvételért az eljárási cselekmény – idézésben vagy értesítésben megjelölt – kezdő időpontja és a kirendelt védő jelenlétének befejező időpontja között eltelt időtartamra, megkezdett óránként a kirendelt ügyvédi óradíj összege illeti meg. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése értelmében a kirendelt védőt felkészülési díjként az eljárási cselekményen való részvételért eljárási cselekményenként az (1) bekezdés alapján kiszámított díj húsz százalékának megfelelő összeg illeti meg. A felkészülési díj üggyenként legalább a kirendelt ügyvédi óradíj háromszorosának, legfeljebb a kirendelt ügyvédi óradíj harmincszorosának megfelelő összeg (Rendelet (3) bekezdés).

[20] A Rendelet idézett rendelkezései értelmében a kirendelt védő részére az eljárási cselekményeken – így a másodfokú nyilvános ülésen való – jelenlétéért is felkészülési díj állapítandó meg mindaddig, amíg annak összege a jogszabályban meghatározott maximumot nem éri el. Jelen ügyben pedig utóbbi eset fel sem merült.

[21] A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget – a védő jelenléti díjához hozzáadva a 20%-os felkészülési díj összegét –20.550.-Ft-ban indokolt megállapítani.

[22] A leírtak alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Balassagyarmati Törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (2) bekezdése alapján – a másodfokú ítélet részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölését követően – változtassa meg, a Salgótarjáni Járásbíróság Gazdasági Hivatala által Bj. I/118/2023. szám alatt bevételezett gereblye elkobzását mellőzze, annak lefoglalását a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja alapján szüntesse meg és azt a Be. 321. § (3) bekezdése alapján tanúl lefoglalást szenvedő részére adja ki, egyúttal a Be. 321. § (5a) bekezdése alapján rendelkezzen a lefoglalt dolog átvételének elmulasztásáról szóló felhívásról, a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét 20.550.-Ft-ban határozza meg,

[23] egyebekben a másodfokú ítéletet hagyja helyben.

[24] Az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletével szemben bejelentett másodfellebbezéseket - védelmi indítványra - a Be. 621. § (2) alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[25] A nyilvános ülésen a vádlott védője az írásban benyújtott fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta.

[26] A vádlott felszólalásában arra hivatkozott, hogy a gereblyét azért vette fel, hogy magát védje a késsel a kezében őt fenyegető tanultól, és az utolsó szó jogán is ártatlanságát hangoztatta.

[27] Az ügyész az írásbeli átiratban foglaltakkal egyezően tartotta perbeszédét.

[28] A vádlott és védő fellebbezése más okból eredményre vezetett.

[29] Az ítéltábla megállapította a másodfokú ítélettel szemben a törvényszék a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés b) pontja alapján helytállóan biztosított fellebbezési jogot, miután az elsőfokon felmentett vádlott bűnösségét megállapította.

[30] Az elsőfokú bíróságtól a bűnösség kérdésében tekintetében ellentétes döntéssel szemben bejelentett védelmi fellebbezés a Be. 615. § (3) bekezdés szerint joghatályos.

[31] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) aa) és ab) alpont, b) pont), és a (2) bekezdés szerint bírálta felül a másodfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, és azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatára eredményezett, továbbá az első és

másodfokú bírósági eljárást és az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezéseket is.

[32] A felülvizsgálat során megállapította, hogy az első és másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, nem került sor olyan a Be. 607. § (1) bekezdésben a 608. § (1) bekezdés szerinti eljárási szabálysértésre, amely a másodfokú ítélet érdemi felülbírálatát akadályozná, hatályon kívül helyezéséhez vezető szabálysértésre egyébként az érintettek sem hivatkoztak.

[33] Az ítéltábla ezt követően vizsgálta a másodfokú ítélet tényállásának megalapozottságát.

[34] A Be. 619. § (1) bekezdés szerint a harmadfokú bíróság határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletet meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[35] A felülbírálat során a másodfokú bírósággal egyetértve megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítási eljárást kellő részletességgel és alaposséggel folytatta le, a bűncselekmények elbírálásához szükséges összes fellelhető bizonyítékot beszerezte.

[36] A másodfokú bíróság helytállóan ismerte fel, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ennek ellenére részben megalapozatlan a Be. 592. § (2) bekezdés c) és b) pontjában írt okokból, mert a megállapított tényállásrészben ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, másrészt az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

[37] A Be. 593. § (1) bekezdés c) pont értelmében a másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságát kiküszöböli, ennek során az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyész által indítványozott bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapításával az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét állapítja meg.

[38] A másodfokú bíróság az eltérő tényekre kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti és az nem esik a felülmérlegelés tilalma alá.

[39] Jelen esetben ennek eredményeként az elsőfokú bíróság ítélete tényállásának másodfokú bíróság szerinti iratellenességet megszüntetve, és azt megváltoztatva mellőzte a tényállásból annak megállapítását, mely szerint

[40] tanú2 erősen ittas, tanú1 enyhe fokú alkoholos befolyásoltság hatása alatt állt,

[41] sértett1 sértett kábítószer hatása alatt állt,

[42] Terhelt1 felmérte, hogy a vele szemben lévő 3 személy erőfölényben van,

[43] továbbá tartva attól, hogy megtámadják, illetve tanú1 a kést is használni fogja, azért, hogy megvédje magát vette magához a gereblyét.

[44] A törvényszék az elsőfokú bíróság által értékelt vallomások tartalma és az azokban fellelhető és az elsőfokú bíróság által felsorolt ellentmondások alapján részletes indokát adva állapított meg az elsőfokú bíróság tényállásától eltérő tényeket [49-112], ezen értékelő tevékenysége nem kifogásolható.

[45] Az ítéltábla ugyanakkor nem értett mindenben egyet a másodfokú bíróságnak az elsőfokú ítélet iratellenes megállapításaira vonatkozó okfejtésével [113-120].

[46] Nem támadható a tanú3 testvérek alkoholos és sértett1 bódult állapotáról ([120] 2. mondat) tett korrekció, azzal, hogy az idézett rendőri jelentés szerint tanú2 olyannyira ittas volt, hogy a helyszínen őt nem sikerült kihallgatni (12060/496-58/2021. bü. sz. rendőri jelentés).

[47] Nem vitatható, hogy a tanúk korábbi büntettségére vonatkozó adatok különleges személyi adatnak minősülnek [118], ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a vádlottal egybehangzóan nyilatkozott egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2 tanú3ék kötekedő természetéről, agresszív viselkedéséről, amibe az is beletartozik, hogy tanú1nál mindig volt kés (egyéb érdekelt3 szerint is).

[48] Az erőfölényt hiányát illető törvényszéki megállapítás [113] azonban téves.

[49] Az irányadó tényállás szerint tanú1, tanú2 és sértett1 együtt haladva találkozott a vádlottal, egyikük őt megütötte és késsel a kezében fenyegette.

[50] Nincs annak jelentősége, hogy a tanú1 társaságában lévő további két személy nem tanúsított támadó magatartást [121], az erőfölény megléte mindig a megtámadott oldaláról vizsgálendő. Márpedig abból, hogy mindhárom személy - ketten közülük testvérek, mindhárman unokatestvérek - egy társaságban voltak, együtt mozogtak, nem cáfolható az a vádlotti állítás, miszerint úgy érezte, hogy vele szemben erőfölényben vannak.

[51] A Be. 619. § (3) bekezdés alapján, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást hivatalból kiegészítheti, illetve helyesbítheti.

[52] Az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság tényállását nem teljeskörűen egészítette ki, illetve helyesbítette, ezért a Be. 619. § (3) bekezdésben meghatározott jogköre alapján a törvényszék által megállapított tényállást a következők szerint helyesbíti:

[53] A másodfokú ítélet [131] illetve a [139] bekezdés első mondat első tagmondatát a következőképpen helyesbíti:

[54] „Ennek láttán Terhelt1 vádlott, miután felmérte, hogy a vele szemben lévő három személy erőfölényben van közölte tanúdal, hogy ...”

[55] A másodfokú ítélet [132] bekezdés második mondatát, illetve a [139] bekezdés harmadik mondatát kiegészíti azzal, hogy tanú1 tartotta a vádlottól a konfliktus elején felvett kb. 2 méter távolságot (átemelés a másodfokú ítélet [98] bekezdéséből).

[56] A [132] bekezdést, illetve a [141] bekezdést kiegészíti azzal, hogy a gereblye 115 centiméter hosszú és 35 cm széles volt (12060/496/2021. bü. számú lefoglalásról szóló jegyzőkönyv).

[57] A harmadfokú bíróság szükségesnek tartotta továbbá vádlottal szemben folyamatban volt eljárásokra vonatkozó adatok pontosítását a közhiteles nyilvántartásban szereplő adatok alapján.

[58] Ennek megfelelően az elsőfokú ítélet tényállásának vádlottat érintő személyi részét az ítéltábla a Btk. 97. § (1) szerint akként egészíti ki, hogy:

[59] A Salgótarjáni Járásbíróság 2021. június 16-án meghozott B. 212/2020/11. számú ítélete a Balassagyarmati Törvényszék számú határozata folytán lett jogerős 2021. november 10. napján.

[60] A vádlott jelenleg a Salgótarjáni Járásbíróság B. 77/2022/11. számú határozatával kiszabott börtönbüntetés tölti, a Pásztói Járásbíróság B.10/2020/11.számú határozatával kiszabott szabadságvesztés még végrehajtásra vár.

[61] A másodfokú bíróság által megállapított tényállás a fenti helyesbítéssel megalapozott, az ítéltábla a törvényszék ítéletét az ily módon megállapított tényállás alapján bírálta felül (Be. 619.§ (1) bekezdés).

[62] Az ítéltábla a másodfokú ítélet indokolásában észlelt elírási hibát [108] akként javítja, hogy a személynév helyesen tanú1.

[63] Az elsőfokú bíróság a vádlott védekezését szem előtt tartva helytállóan vizsgálta a Btk. 22. §-ában írt jogos védelem lehetőségét és idézte a jogos védelem védelmi helyzetre vonatkozó anyagi jogszabályt (7. oldal 5.bek., 8. oldal 2. bek.), érvelése az irányadó

4/2013. Büntető jogegységi határozatban foglaltak és a Kúria gyakorlata alapján az alábbiakkal egészítendő ki:

[64] Jogtalan támadás kétféle lehet, intézett támadás vagy közvetlenül fenyegető. Intézett támadás, ha az elkövető valamely különös részi bűncselekmény (szabálysértés) törvényi tényállásának megvalósítását megkezdte.

[65] A támadásra közvetlenül irányuló fenyegetés akkor közvetlen, ha a fenyegető és a védekező térbelileg egymás közelében van a támadás megkezdésétől és attól azonnal, vagy igen időn belül tartani lehet. (4/2013. Jogegységi határozat 1. pont 3. bekezdés).

[66] A tényállásban rögzített elkövetési körülmények, tanúl által a vádlottal szemben tanúsított magatartás, a vádlott bántalmazása és a hozzá intézett szóbeli fenyegetés, a kés kézben tartása és a támadó oldalán mutatkozó erőfölény alapján helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a vádlott - akkor még – a Btk. 22. §-a szerinti jogos védelmi helyzetben volt. Az ítéltábla nem osztotta az ezzel ellentétes másodfokú bírósági [122] érvelést.

[67] A Jogegységi Határozat szerint nem eredményez jogos védelmi helyzetet, ha mindkét fél a jogtalanság állapotában cselekszik (pl. kölcsönös kihívás elfogadása esetén). Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a kölcsönös, egyidejű támadás és az arra irányuló szándék a jogos védelem megállapítását kizárja. A kihívás elfogadása, a további erőszakos cselekményekre való kölcsönös készülés, illetve a kölcsönös tettelegességbe bocsátkozás esetén nem hivatkozhat jogos védelemre egyik fél sem.

[68] Az ítéltábla álláspontja szerint a másodfokú bíróság által helyesbített tényállás mellett is helytálló az elsőfokú bíróságnak a kölcsönös kihívás elfogadásának lehetőségét illető okfejtése (9. oldal 3. bekezdés).

[69] Téves a fellebbviteli főügyészség azon álláspontja, hogy a vádlott azzal, hogy tanúlot felszólította, hogy verekedjenek meg maga is a jogtalanság talajára lépett.

[70] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint a vádlott annak reményében tett ajánlatot, hogy megverekszik "egy az egyben", hogy tanúl a kést eldobja. A tanú ezt nem tette meg, a kihívást nem fogadta el, ezért a vádlottat az általa tett ajánlat nem fosztotta meg attól, hogy a jogtalan támadással szemben védekezhessen.

[71] Az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a jogos védelem időbeli túllépésére vonatkozó érvelését nem osztotta (8. o. 4. bek.).

[72] A jogos védelmi helyzet mindaddig fennáll, ameddig a megtámadott okkal tarthat a támadás megkezdésétől, annak folytatásától (Jogegységi Határozat 1. pont 4. bekezdés).

[73] A jogos védelem időben a jogellenes támadás tartamáig tarthat, amelynek megszűnése után elkövetett cselekmény miatt a korábban megtámadott személy büntetőjogi felelősségét meg kell állapítani (BH 1998. 1.).

[74] A támadás befejezése után tovább folytatott védekezés már kívül esik a jogos védelem határain, akkor is, ha a megtámadott ijedsége vagy menthető felindulása folytán nem észlelte a támadás befejeztét.

[75] Az irányadó tényállás szerint mikor a vádlott a helyszínt elhagyta, tanúl már semmilyen támadó magatartást nem tanúsított, érzékelhetően abbahagyta a támadó fellépést, rokonaival a kerítésen kívül maradtak, nem mentek a vádlott után, ehhez képest -ellentétben az elsőfokú bíróság álláspontjával - a vádlott részéről a jogos védekezés szükségessége megszűnt.

[76] A vádlott részéről tehát a jogos védelemre való hivatkozás nem foghat helyt, a támadás, illetve annak közvetlen veszélye még a gereblye magához vétele előtt megszűnt, a fellebbezés írásbeli indokolásában hivatkozott, a vádlott hozzátartozói elleni közvetlen támadásra vonatkozóan tényadat pedig nem áll rendelkezésre.

[77] Az ítéltábla megállapította, hogy az irányadó tényállás alapján a másodfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntése a vádlott bűnösségének kimondása a Btk. 164. § (1) az (3) bekezdés szerinti testi sértés büntettének kísérletében és a 339. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pontja szerint garázdaság büntettében törvényes és annak minősítése is helyes.

[78] A harmadfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék a büntetés kiszabása során értékelhető körülményeket túlnyomó részt helyesen vette figyelembe és azokat értékelve indokoltan tért el a Btk. 80. § (2) bekezdése szerint számítandó középértéktől.

[79] További, méghozzá nyomatékos enyhítő körülmény ugyanakkor, hogy a vádbeli cselekményt közvetlenül megelőzően tanúl - akit célozva dobta el a vádlott a gereblyét - a vádlottat tetteleg bántalmazta és szóban fenyegette, így a vádlott a már ellene lezajlott támadás miatti feldúlt állapotban követte el a bűncselekményeket.

[80] A másodfokú bíróság a korrigált bűnösségi körülmények mellett is megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottal szemben - különösen előélete okán - a Btk. 36. § szerinti szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt, azonban annak 2 évben meghatározott tartama a súlyosabban minősülő bűncselekmény kísérleti szakban maradására és a további enyhítő körülményre figyelemmel eltúlzottan súlyos, ezért a harmadfokú bíróság annak tartamát mérsékelte, mivel úgy ítélte meg hogy a büntetési célok elérésére ezen büntetés alkalmas, a büntetés kiszabási elvekkel összhangban áll, tettarányos és kifejezi az egyéniség követelményét is.

[81] A szabadságvesztés tartamának csökkentése mellett a harmadfokú bíróság arányosan csökkentette a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát is.

[82] A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát - annak tartamának csökkentése okán - az ítéltábla a Btk.37.§ (2) bekezdés b) pont alapján börtönben határozta meg.

[83] A másodfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdések közül törvényesen rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azonban a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költségekről szóló rendelkezések - a fellebbviteli főügyészi átiratban írtak szerint - módosításra szorulnak.

[84] A törvényszék a vádlott bűnösségének megállapítására figyelemmel a bűncselekmény eszközéül használt gereblye elkobzásáról hozott rendelkezést a Btk. 72. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat felhívásával. Elkerülte ugyanakkor a figyelmét, hogy az elkövetéshez használt eszköz nem a vádlott tulajdonát képezte, így az elkobzás a Btk. 72.§ (3) bekezdés értelmében kizárt. A

[85] A Be.321.§ (1) bekezdése szerint lefoglalásának megszüntetése után a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény elkövetésekor annak tulajdonosa volt és tulajdonjogával kapcsolatban ésszerű kétség nem merült fel.

[86] Az iratok szerint az elkövetés után tanúl az elkövető által használt gereblyét hazavitte, tőle a gereblyét az eljáró rendőr lefoglalta (12060/496-58/2021.bü. rendőri jelentés). Az ingatlan, ahonnan a vádlott a gereblyét kihozta id. egyéb érdekelt2 tulajdonában volt (elsőfokú ítélet 32. tjkv. 2. oldal), aki úgy nyilatkozott nem tudja a gereblye kinek a tulajdona (tjkv. 3.o.). Mindezek alapján az ítéltábla a gereblyét az ügyészi indítványnak megfelelően a Be. 321.§ (3) bekezdés szerint - mert annak tulajdonosa nem megállapítható - a lefoglalást elszenvedő részére rendelte kiadni.

[87] A bűnjel átvételéről szóló rendelkezés a Be. 321.§ (5a) bekezdésén alapul.

[88] A harmadfokú bíróság egyetértve az ügyészi állásponttal tévesnek találta a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségre vonatkozó törvényszéki indokolást [169] is.

[89] A pártfogó ügyvéd az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII.27.) IM rendelet 7. § (1), (2) és (3) bekezdésének helyes értelmezése alapján a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a védő jelenléti díjához hozzáadva 20 % felkészülési díjat 20.550 forintban kell megállapítani.

[90] Mindezek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét részben a Be. 624. § (1) bekezdés alapján megváltoztatta, egyebekben a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a 623. § alkalmazásával helybenhagyta.

[91] A harmadfokú eljárás során a védői díjjal felmerült bűnügyi költséget a Be. 617. § alapján alkalmazandó a 613. § (2) bekezdés szerint az állam viseli.

Budapest, 2025. október 9.

dr. Magócsi István
Judit
a tanács elnöke

dr. Kósa Zsuzsanna
előadó bíró

dr. Fatalin
bíró

A Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 34.Bf.106/2024/12. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2.Bhar.121/2025/21. számú ítéletében írt változtatással 2025. október 9. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. október 9.

dr. Magócsi István
a tanács elnöke